



# Motionssvar

Proposition 1

Dnr: 034-01/2526

Datum: 2026-04-24

# Tack till er som motionerat

Styrelsen vill börja med att tacka för inkomna motioner till propositionerna. Motionerna bidrar till att göra förslagen bättre och ger nya perspektiv. Styrelsen vill också tacka för den dialog som möjliggjorts vid fysiska som digitala medlemsmöten och är glada för det stora engagemang SFS medlemskåren visat för att bidra till styrelsens arbete med propositioner. Om du som har motionerat känner att du har ytterligare frågor ser vi fram emot ytterligare samtal på åsiktstorg!

Styrelsen samlar sitt tack till alla motionärer här och hoppar därför rätt in i motionssvaren nedan. Vi vill också hänvisa till riktlinjerna för SFSFUM, mer specifikt "*Jämlikt och inkluderande deltagande*" ([se länk](#)), vi skapar ett gott samtalsklimat tillsammans!

/SFS styrelse 2025/26

# Innehållsförteckning

Lägga till Students at Risk som prioriterad fråga i verksamhetsplanen 26/27	4
Värdig studietid även för internationella studenter	8
Stadigvarande och inflationsjusterat stöd till studentinflytande i SFS verksamhetsplan 2026/2027	10
En uppdaterad studietid	11
Förbättrade påverkansmöjligheter genom större fokus på återhämtning	13
Förtydligande av ambitionen om studenters ekonomiska förutsättningar	15

## **Lägga till Students at Risk som prioriterad fråga i verksamhetsplanen 26/27**

Sveriges förenade studentkårer arbetar aktivt för akademisk frihet och att samtliga studenter ska ha rätt till utbildning. Med tanke på hur världsläget ser ut idag är detta dock inte möjligt för alla studenter.

Universitet och högskolor är ofta delaktiga i arbete för ett rättvist samhälle, samt uppmuntrar studenter att engagera sig i samhälls- och demokratiska frågor eller andra former av påverkansarbete för förändring. I många fall löper dock studenter som engagerar sig i studentrörelser och försvarande av mänskliga rättigheter en betydande risk för olika negativa reaktioner på sitt engagemang. De riskerar att nekas vidare utbildning, bli arresterade, utsättas för trakasserier och andra försök att tysta deras röster.

Scholars at Risk är ett globalt initiativ som verkar för att främja den akademiska friheten genom att ge skydd åt forskare som inte kan vara verksamma i sina hemländer. Scholars at Risk har idag 650 medverkande lärosäten i olika länder, varav 28 är svenska lärosäten. Sedan 2016 har Scholars at Risk varit verksamma i Sverige och sedan 2023 har SFS haft ett medlemskap i nätverket.

Students at Risk bygger på det redan etablerade nätverket Scholars at Risk. Sedan 2013 har Students at Risk (StAR) funnits i Norge för att identifiera studenter som på grund av sitt engagemang för mänskliga rättigheter riskerar att nekas utbildning eller andra rättigheter i sina hemländer. Vidare syftar programmet till att ge dessa studenter möjlighet att slutföra sin utbildning i en trygg miljö och möjliggöra fortsatt engagemang. Programmet startades på initiativ av the National Union of Students in Norway (NSO) och Norwegian Students' and Academics' International Assistance Fund (SAIH) för att ge studenter liknande förutsättningar som forskare får genom Scholars at Risk. Finansieringen av Students at Risk i Norge sker genom Norges utrikesdepartement.

I december 2025 startade SAIH tillsammans med The European Students' Union (ESU) ett projekt för att implementera StAR på en europeisk nivå med medfinansiering av EU. Liknande initiativ har även etablerats nationellt i Tyskland, Polen, Schweiz och Österrike. I Österrike har kriterierna för deltagande i Students at Risk-programmet utvecklats till att även omfatta studenter som är utsatta på grund av etnisk tillhörighet, sexuell läggning, kön eller religion.

ESU skrev ett uttalande 24-03-2026 om EU Parlamentets Academic Freedom Monitor 2025 - Analysis of academic freedom trends in the EU. ESU uppmärksammar avsaknaden av belysningen av utsatta studenter i förhållande till akademisk frihet och det stöd utsatta forskare får. ESU trycker vidare på att studenter som grupp är bland de mest sårbara i det akademiska samhället. Studenter i Europa riskerar en ökad förföljelse inte bara för sitt akademiska arbete, utan även för sitt engagemang inom demokratin. De nationella initiativ

som finns visar både hur akut frågan om akademisk frihet är samt bristen på en samordnad europeisk respons.

Göta studentkår anser att en tredje prioriterad fråga i verksamhetsplanen är genomförbar. De två prioriterade frågorna som är föreslagna av styrelsen innehåller återkommande teman från tidigare verksamhetsår och i stor del ett påbörjat arbete. SFS styrelse för verksamhetsåret 24/25 tog till Fullmäktige 2025 fram ett förslag att införa Students at Risk i verksamhetsplanen 25/26. Därav anser vi att det finns ett påbörjat arbete både av styrelsen och Internationella Kommittén (Komit). Göta studentkårs förslag om att införa Students at Risk i verksamhetsplanen bör arbetas med verksamhetsåret 26/27 för att det 2026 är valår och det är nu vi har som störst möjlighet att påverka regeringen och finansiering av de myndigheter som kan medverka i projektet. I en tid präglad av krig och konflikter där studenter är utsatta kan inte denna fråga vänta.

Scholars at Risk är etablerat i Sverige och efter 10 år av erfarenhet är det dags implementera det stöd och resurser som finns även för studenter. Norge och de länder som arbetar med liknande initiativ visar på att detta är möjligt att genomföra. Som medlemsorganisation i ESU bör SFS arbeta i linje med ESU:s ställningstagande om akademisk frihet och de incitament som krävs för att samtliga studenter ska få möjlighet till högre utbildning. SFS är studenternas röst i Sverige och bör arbeta med frågan där vi har möjlighet att påverka.

## Förslag

**# 11-1 att** lägga till Students at Risk som prioriterad fråga i SFS verksamhetsplan 26/27 med följande stycken och ambitioner:

*“Sveriges förenade studentkårer arbetar aktivt för akademisk frihet och att alla studenter ska ha rätt till utbildning. I många fall löper studenter som engagerar sig i studentrörelser och försvarande av mänskliga rättigheter en betydande risk för olika negativa reaktioner på sitt engagemang. De riskerar att nekas vidare utbildning, bli arresterade, utsättas för trakasserier och andra försök att tysta deras röster.*

*Scholars at Risk är ett program som i dagsläget är implementerat vid flertalet svenska lärosäten och verkar för erbjuda skydd för forskare som står inför hot och möjliggöra fortsatt forskning i en trygg miljö tills de kan återvända till sina hemländer. SFS är sedan mars 2023 medlemmar i Scholars at Risk och hade redan då idén om att arbeta för ett liknande initiativ för studenter.*

*Ett Students at Risk-program kan vara avgörande för studenter som på grund av sitt engagemang i mänskliga rättigheter och akademisk frihet riskerar att nekas utbildning i sina hemländer. Vidare kan programmet ge dessa studenter möjlighet att slutföra sin utbildning i en trygg miljö och möjliggöra fortsatt engagemang.*

*En implementering av ett Students at Risk-program i Sverige kräver samverkan med myndigheter, lärosäten och regering. Genom SFS internationella kommitté Komit har organisationen möjlighet till samarbete med ESU och andra studentorganisationer för att även driva frågan inom en europeisk kontext.*

*Frågan om den akademiska friheten genomsyrar organisationens arbete och studenters rätt till utbildning oavsett engagemang är en väsentlig del av arbetet med frågan. SFS anser att Sverige bör verka för att stärka den akademiska friheten globalt och att införa ett Students at Risk-program i Sverige är i linje med denna vision. För att möjliggöra att samtliga studenter kan fullfölja sina studier och samtidigt engagera sig i viktiga frågor behöver SFS arbeta för att ett Students at Risk-program införs i Sverige.*

*Ambitioner:*

- *SFS ska verka för att ett Students at Risk-program införs i Sverige.*
- *SFS ska verka för att vara involverade i dialogen om hur projektet finansieras.*
- *SFS ska verka för att vara delaktiga i utformandet av kriterier för studenter som kan ansöka om att delta i Students at Risk.”*

## **Motionär**

Göta Studentkår

## **Styrelsens motionssvar**

Styrelsen delar inte motionärernas bild att tre prioriterade frågor är genomförbart med bibehållen ambitionsnivå i verksamheten och vill uppmana medlemmarna att begränsa antalet prioriterade frågor och välja vilka två prioriterade frågor som i så fall ska antas. Visserligen är de två föreslagna prioriterade frågorna frågor som styrelsen arbetat med under ett antal år, samtidigt är det värt att ha i åtanke att det inte är planering eller projektering som är den huvudsakliga kapacitetsfrågan, utan snarare att bedriva löpande verksamhet inom ramen för de prioriterade frågorna. Det kan till exempel handla om att avsätta resurser för att skriva rapporter som belyser frågorna ur nya och viktiga vinklar, och att det ska vara motiverat att kunna lägga resurser på att anordna evenemang som specifikt behandlar de prioriterade frågorna. Det är inte motiverat att lägga motsvarande resurser om en fråga inte finns med i verksamhetsplanen.

Styrelsen instämmer i motionärernas bild att läget för den akademiska friheten för studenter är utmanad, men vill samtidigt påminna om att SFS redan arbetar med frågan om akademisk frihet inom ramen för den treåriga politiska fokusfrågan, där ett fokus varit att särskilt belysa studenters akademiska frihet. Denna åsiktsutveckling föreslås också bli en del av SFS åsiktsprogram. Styrelsen noterar samtidigt att ESU-rapporten som motionärerna avser visserligen använder begreppet *students-at-risk*, men i kontexten av att

studenter är 'at risk', någonting som styrelsen också instämmer i och SFS redan arbetar med.

Styrelsen delar heller inte motionärernas bedömning att ett valår skulle vara en optimal tid att driva frågan om Students at Risk, som istället behöver ett ihållt arbete över ett antal verksamhetsår, till exempel inom ramen för en politisk fokusfråga. I Norge bedrevs arbetet under ett flertal år innan finansiering kom på plats och styrelsen noterar särskilt att de politiska förutsättningarna i Norge var avsevärt mycket bättre än styrelsen bedömer dem vara i Sverige, oaktat ett eventuell regeringsskifte. Styrelsen noterar även att det i Norge varit mindre än 10 studenter per år som fått möjlighet att ta del av programmet och styrelsen bedömer att det finns andra sätt som motsvarande resurser kan användas för att skapa en större grad av akademisk frihet för långt fler studenter.

**Styrelsen föreslår därför fullmäktige besluta att avslå motionen i sin helhet.**

## Värdig studietid även för internationella studenter

I inledningen av SFS verksamhetsplan (#stycke-6) så belyses faktumet att högre utbildning blir allt mer internationaliserad och med det kommer utmaningar såsom att det exempelvis saknas gemensamma regelverk för studentrepresentation och utbildningskvalitet. Trots detta så lyfts inte frågan vidare i verksamhetsplanen. Varken som sin egna fokusfråga eller under någon av de andra fokusfrågorna. Vi tycker det är bra att frågan om internationalisering och internationella studenter är med i verksamhetsplanen och vill lägga tyngd på att det ska arbetas aktivt med så att frågan inte faller mellan springorna. När ett arbete med studiestöd ska genomföras anser vi att detta är ett perspektiv som bör vara med från början.

### Förslag

**#34-1 att** i SFS verksamhetsplan 2026/2027, i avsnittet prioriterade frågor under rubriken “En värdig studietid” **lägga till** ett stycke mellan stycke (#stycke-5) och (#stycke-6) som lyder “*Då högre utbildning i dagsläget blivit mer internationaliserat skall även internationella studenter medvetet inkluderas i arbetet för en hållbar studietid genom att främja deras integrering. Samtliga studenter ska ges förutsättningar att delta i studentkåren och inflytandet av sin utbildning.*”

**#34-2 att** i SFS verksamhetsplan 2026/2027, i avsnittet prioriterade frågor under rubriken “En värdig studietid” i listan med ambitioner (#stycke-6) som sista punkt **lägga till** “*SFS ska verka för att internationella studenter kan integreras i studentkårer.*”

### Motionär

Blekinge Studentkår, Dalarnas Studentkår, Gotlands Studentkår Rindi, Halmstad studentkår, Kristianstads Studentkår, Studentkåren i Skövde, Studentkåren i Sundsvall, Studentkåren i Östersund, Studentkåren vid Högskolan Väst

### Styrelsens motionssvar

Styrelsen vill inledningsvis anföra att frågan som lyfts i motionen i grunden är av organisatorisk karaktär och därmed hade varit mer lämplig att behandla inom ramen för den organisatoriska fokusfrågan snarare än som ett tillägg till styrelsens förslag på prioriterade frågor, som främst är politiska.

Styrelsen anser vidare att det inte är SFS roll att verka för att internationella studenter kan integreras i studentkårer, utan att SFS roll snarare är stöttande eller möjliggörande; SFS syfte är inte att påverka sina medlemskårer. Detta för att värna medlemmarnas självbestämmande och olika förutsättningar.

Vidare bedömer styrelsen att det föreslagna tillägget riskerar att göra den prioriterade frågan alltför bred. Den aktuella frågan avser studenters ekonomi

och materiella förutsättningar, och att inkludera aspekter av social inkludering skulle innebära en betydande utvidgning av dess omfattning.

**Styrelsen föreslår därför fullmäktige besluta att avslå motionen i sin helhet.**

## Stadigvarande och inflationsjusterat stöd till studentinflytande i SFS verksamhetsplan 2026/2027

I inledningen av SFS verksamhetsplan (#stycke-5) så uppmärksammas regeringens sänkning av stödet till studentinflytandet och vikten av att medlemskårerna involveras i arbetet. Vi anser att ambitionen för att verka för en permanent höjning av stödet till studentinflytandet kan begränsas genom att inkludera ordet permanent. Vi vill att "permanent" ska strykas och att man istället sätter fokuset på ett stadigvarande stöd som inflationssäkras. En permanent höjning kan tolkas som endast en höjning utan avsikt av framtida justeringar. Med ett stadigvarande stöd menar vi att kårerna ska kunna lita på att stödet inte riskerar att försvinna i politiska vändningar då det lagstadgade uppdraget att bistå med studentinflytande inte kan ske utan ekonomiska medel.

### Förslag

**#44-1 att** i SFS verksamhetsplan 2026/2027, i avsnittet prioriterade frågor under rubriken "Studentkårernas finansiering" i listan med ambitioner (#stycke-6) **ersätta** meningen "SFS ska verka för en permanent höjning av stödet till studentinflytande" **med** "SFS ska verka för en höjning av stödet till studentinflytande."

**#44-2 att** i SFS verksamhetsplan 2026/2027, i avsnittet prioriterade frågor under rubriken "Studentkårernas finansiering" i listan med ambitioner (#stycke-6) **lägga till** punkten "SFS ska verka för att stödet till studentinflytande blir stadigvarande."

### Motionär

Blekinge Studentkår, Dalarnas Studentkår, Gotlands Studentkår Rindi, Halmstad studentkår, Kristianstads Studentkår, Studentkåren i Skövde, Studentkåren i Sundsvall, Studentkåren i Östersund, Studentkåren vid Högskolan Väst

### Styrelsens motionssvar

Styrelsen delar inte motionärernas bild av att ordet 'permanent' skulle begränsa SFS påverkansarbete. Ordvalet har sitt ursprung i att den höjning som försvann vid årsskiftet inte var permanent och att ett viktigt fokus fortsatt inte bara är att få till en höjning, utan att en eventuell höjning också är permanent.

Avseende andra att-satsen anser styrelsen att styrelsens förslag täcker den problembild som motionärerna beskriver. Vidare menar styrelsen att ett stadigvarande stöd riskerar innebära att stödet förblir oförändrat.

**Styrelsen föreslår därför fullmäktige besluta att** avslå motionen i sin helhet.

## En uppdaterad studietid

Under den prioriterade frågan "En värdig studietid" står det i det tredje stycket att "Studiemedelssystemet måste möjliggöra för studenter att forma sina egna liv. Idag tvingas studenter välja studieort baserat på plånbok snarare än drömmar och meriter - det är oacceptabelt.". Vi anser att stycket med fördel kan utvecklas för att förtydliga vad SFS menar med att studenter ska kunna forma sina egna liv. Vi tolkar meningen som att studenter ska ges möjlighet att plugga i vilken stad de vill oavsett levnadskostnader, och föreslår därmed att lägga till ett förtydligande.

Vidare används formuleringen ett "modernt studiestödssystem" i det sista stycket och i den första att-satsen. Vi anser att ordet "modernt" inte säger särskilt mycket och borde bytas ut mot "uppdaterat" eftersom det är mindre subjektivt och uttrycker behovet av en förändring.

### Förslag

**#37-1 att** i verksamhetsplanen för 2026/27 **ändra** #stycke-3 i avsnittet Prioriterade frågor under rubriken "En värdig studietid"

**från:** "Studiemedelssystemet måste möjliggöra för studenter att forma sina egna liv. Idag tvingas studenter välja studieort baserat på plånbok snarare än drömmar och meriter - det är oacceptabelt"

**till:** "Studiemedelssystemet måste möjliggöra för studenter att forma sina egna liv och ska vara i proportion med aktuella levnadskostnader oavsett var de bor. Idag tvingas studenter välja studieort baserat på plånbok snarare än drömmar och meriter - det är oacceptabelt."

**#37-2 att** i SFS verksamhetsplan 2025/26, i avsnittet Prioriterade frågor under rubriken "En värdig studietid" i #stycke-6 **ändra ambitionen:** "SFS ska verka för ett mer ändamålsenligt och modernt studiestödssystem."

**till:** "SFS ska verka för ett mer ändamålsenligt och uppdaterat studiestödssystem."

### Motionär

Humanistiska och teologiska studentkåren vid Lunds universitet, Lunds Naturvetarkår

### Styrelsens motionssvar

Styrelsen instämmer i motionärernas mening att ett förtydligande av vad SFS menar med stycket är fördelaktigt. Däremot vill styrelsen med ordet *modernt* poängtera att studiestödssystemet är förlegat och måste uppdateras, alltså

moderniseras. Styrelsen anser därför att ordet *uppdaterat* inkluderas av ordet *modernt*.

**Styrelsen föreslår därför fullmäktige besluta**

**att** bifalla att-sats 1.

**att** avslå att-sats 2.

## Förbättrade påverkansmöjligheter genom större fokus på återhämtning

Ett effektivt påverkansarbete bygger på att välja rätt frågor att driva. Rapporter från CSN respektive UKR visar att den starkast bidragande orsaken till psykisk ohälsa bland studenter är studiesituationen i sig, och inte deras materiella situation. För att stärka studenternas välmående bör SFS därför prioritera insatser som förbättrar studiesituationen. Detta tror vi görs bäst genom att verka för bättre möjligheter till återhämtning för studenter.

Vi delar uppfattningen att förbättrade materiella förutsättningar är viktiga på sikt. Samtidigt är det nuvarande ekonomiska läget ansträngt, och SFS kommer redan att driva frågor som innebär ökade resurser till studentkårerna i den första föreslagna prioriterade frågan, *“Studentkårernas finansiering”*. Därför anser vi att ytterligare krav på ökade statliga medel snarare försämrar än stärker våra påverkansmöjligheter.

Genom att istället lyfta fram återhämtningsaspekten av studiestödssystemet kan SFS driva en fråga som både är viktig för studenterna och realistiskt genomförbar utan drastiskt ökade kostnader. Vi anser därför att stryka den andra ambitionspunkten, att SFS ska verka för att studenters materiella förutsättningar förbättras, kommer leda till bättre genomslagskraft och därmed större chans att leda till konkreta förbättringar i studenternas vardag.

### Förslag

**#22-1 att** i SFS verksamhetsplan 2026/2027 i avsnittet Prioriterade frågor under rubriken *“En värdig studietid”* göra följande ändringar:

i #stycke-2 **ändra** från *“Denna ohälsa är ofta direkt sammankopplad med materiella faktorer såsom en otrygg ekonomi och en osäker bostadssituation”* till *“Denna ohälsa är till stor del kopplad till studenternas studiesituation som bland annat beror på bristen till återhämtning mellan studieperioder”*

i #stycke-3 **ta bort** *“Idag tvingas studenter välja studieort baserat på plånbok snarare än drömmar och meriter - det är oacceptabelt”*

**slå ihop** #stycke-2 och #stycke-3

i #stycke-4 **ändra från** *“SFS ska vara en aktiv part i att bevaka att studentperspektivet förblir centralt genom hela utredningsarbetet, särskilt vad gäller frågor om återhämtning, psykisk hälsa och studenters materiella förutsättningar”* **till** *“SFS ska vara en aktiv part i att bevaka att studentperspektivet förblir centralt genom hela utredningsarbetet, särskilt vad gäller frågor om återhämtning och psykisk hälsa”*

i #stycke-5 **ändra från** “Det är hög tid att studenternas ekonomiska trygghet och hälsa prioriteras högre i den nationella Politiken” **till** “Det är hög tid att studenternas hälsa prioriteras högre i den nationella politiken”

i #stycke-6 **ta bort** “• SFS ska verka för att studenters materiella förutsättningar förbättras”

## **Motionär**

Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola

### **Styrelsens motionssvar**

Styrelsen delar motionärens bild av att studenters återhämtning är en viktig fråga, vilket är varför styrelsens förslag innehåller en ambition att verka för att studenter ges rätt till återhämtning. Styrelsen menar dock att fokuset bör ligga på att garantera studenternas rätt till återhämtning överlag och inte på en specifik åtgärd.

Styrelsens förslag att fokusera på studenternas materiella förutsättningar grundar sig i att reformer såsom den aviserade förändringen av studiemedelssystemet öppnar för att SFS kan driva igenom reella förbättringar. Särskilt fokus kommer därför att läggas på frågan under nästa verksamhetsår.

**Styrelsen föreslår därför fullmäktige besluta att avslå motionen i sin helhet.**

## Förtydligande av ambitionen om studenters ekonomiska förutsättningar

I nuvarande formulering i Proposition 1 - SFS verksamhetsplan, under rubriken En värdig studietid, anges att *“SFS ska verka för att studenters materiella förutsättningar förbättras.”* Denna formulering är otydlig och riskerar att tolkas på ett sätt som inte motsvarar den avsedda innebörden.

Det som eftersträvas är en förbättrad ekonomisk situation för studenter, snarare än en ökning av materiella tillgångar. För att tydliggöra intentionen och säkerställa en mer ändamålsenlig formulering bör begreppet justeras.

### Förslag

**#41-1 att** i SFS verksamhetsplan 2025/26, i avsnittet Prioriterade frågor under rubriken *“En värdig studietid”* i #stycke-6 **ändra ambitionen från** *“SFS ska verka för att studenters materiella förutsättningar förbättras”* **till** *“SFS ska verka för att studenters ekonomiska förutsättningar förbättras.”*

### Motionär

Umeå naturvetar- och teknologkår

### Styrelsens motionssvar

Styrelsen anser att ordet ekonomiska tar bort andemeningen i formuleringen. Därtill hänvisar styrelsen till sitt svar på interpellationen *Fråga gällande formuleringen ”materiella förutsättningar” i proposition 1* för en förklaring av ordet materiella.

**Styrelsen föreslår därför fullmäktige besluta att avslå motionen i sin helhet.**